

Sırat Köprüsü üzerine

Ali Bey: “Sırat Köprüsü nedir? Mecâzî midir? Yoksa gerçekten var mıdır? Kesilen kurbanların sahibine sırat köprüsünü geçerken binek olmasının hikmeti nedir?”

Âhiretin deresini, tepesini, düzlüğünü, yokuşunu, köprüsünü, yolunu, yordamını, terazisini, mizanını ateşini ancak dünyadaki benzerleriyle kavrayabiliriz. Başka türlü kavrama imkânımız yok. Görüş ufkumuz dünyadaki benzerleriyle ve sembollerle çevrili. Âhiretle ilgili haberlerde yer alan uhrevî maddelerin sûretini ve şeklini mânâ itibariyle kavrayabilmemiz için dünyadaki benzerleriyle ifade etmek zorunluluğu var. Âyetlerde ve hadislerde âhireti ve içindekileri anlayabilmemiz için böyle ifade edilmiştir. Meselâ mahşerdeki terazi elbette bakkal terazisi şeklinde olmayacak. Kaldı ki dünyada bile şekil itibariyle biri diğerine benzemeyen çok farklı biçimlerde teraziler söz konusu. Hatta aynı bakkal dükkânında, o eski bildiğimiz klasik teraziden tutun, farklı boy ve ebatlarda ve farklı ölçeklerle çok sayıda elektronik terazi örnekleri görmek mümkün. Öyleyse mahşerde sevap ve günahımızı tartan bir teraziden söz edildiğinde, çok hassas ölçüleriyle sonsuz duyarlıklı bir tartı âletinin bulunduğunu anlarız, gerçek şeklini görmeyi âhirete bırakırız.

Sırat köprüsü için de aynı bakış açısı söz konusudur. Sırat Köprüsü, Cehennemin karanlık ve dev alevleri üzerinde kurulmuş, dehşetli, kıldan ince, kılıçtan keskin bir köprüdür. (“Kıldan ince, kılıçtan keskin” ibaresi sırat köprüsünün çok hassas bir ayar içinde olduğuna ve dehşetine işâret eder.) Buradan herkes geçecektir. Çünkü Cennetin yolu Sırat köprüsünden geçer. Cennete giden de, Cehenneme düşen de bu köprüye uğrar. Bu köprüden geçerken günahkârlar ve kâfirler ayakları sürçerek dev ateşe düşerler. Mü’minler ise amellerine göre belirli hızlarda bu tehlikeli köprüyü geçerler. Peygamber Efendimiz’in (asm) bildirdiğine göre bu köprüden ilk geçecek olanlar Peygamber Efendimiz (asm) ve ümmeti olacaktır. Sonra diğer ümmetlerin, salih amelleri sayesinde sırat köprüsünü sür’atle geçeceği bildirilmiştir.¹

Üstad Bedüzzaman Hazretleri insanın bir yolcu olduğunu beyan eder ve “Sırat”ı yolculuğun zorunlu uğrak yerlerinden birisi olarak zikreder. Bedüzzaman, insanın, âlem-i ervahtan (ruhlar âleminde), rahm-ı maderden (ana rahminden), sabâvetten

(çocukluktan), ihtiyarlıktan, dünyadan, kabirden, berzahtan, haşirden, Sıratтан geçer bir uzun sefer-i imtihanda hiç durmadan yürüyen bir yolcu olduğunu kaydeder.²

Sırat ile ilgili Peygamber Efendimiz (asm) uzun bir hadislerinde buyuruyor ki:

“Kıyamet Gününde insanlar bir araya toplanacaklar. Rabbimiz:

‘Her kim her neye tapıyor idiyse onun ardına düşsün!’ buyuracak. Artık kimi güneşin, kimi ayın, kimi taptıkları tâğûtların peşine düşecekler. Yalnız bu ümmet, içlerinde münafıkları da olduğu halde yerinde kalacak. Allah onlara: ‘Ben sizin Rabbinizim!’ buyuracak. Onlar da: ‘El-Hak, Sen bizim Rabbimizsin!’ diyecekler. Allah Teâlâ’nın onları dâvet buyurması üzerine dâvete uyacaklar.”

Peygamber Efendimiz’in (asm) Sırat Köprüsü ile ilgili uzun hadisine, kaldığımız yerden devam edelim:

“Cehennem tam ortasına Sırat (köprü) kurulacak. Ümmetini onun üstünden en evvel geçirecek ben olacağım. O gün dehşeti ve korkusu sebebiyle peygamberlerden başka hiç kimse konuşamayacak. Peygamberlerin o günkü kelâmları da: ‘Allahümme sellim, sellim’ (Allahım esenlik ver, Allahım kurtar)’ olacaktır. Cehennemde sa’dân dikenlerine benzer çengeller vardır. Bu dikenlerin ne kadar büyük olduklarını ancak Allah bilir. (Değişik rivayetlerde: Onlara, ‘Nurunuzun miktarına göre kurtuluşa koşun!’ denilir. Mü’minlerin kimi göz kırpacak kadar zaman içinde, kimi şimşek gibi, kimi rüzgâr gibi, kimi kuş gibi, kimi ala-yörük cinsi bir at gibi, kimi deve gibi sür’atle geçerler. Nihayet nuru yalnız ayaklarının başparmağında olarak verilen kimse yüzü koyu yürüyerek elleri ve ayaklarıyla emekler ve bir kolunu çekse öteki kolu, bir ayağını çekse öteki ayağı takılır ve kurtuluncaya kadar ateş yanlarına çarpar durur. Kimi yürüyerek, kimi karnı üstünde sürünerek geçer de: ‘Ya Rab! Beni neden bu kadar geç bıraktın?’ der. Cenâb-ı Rabbü’l-Âlemin: ‘Seni geç bırakan kendi amelindir!’ buyurur. O gün münafıklar iman edenlere, ‘Lütfen bizi bekleyin de, nurunuzdan biz de istifade edelim’ derler. Fakat kendilerine: ‘Geriye dönün. Nuru orada arayın’ denilir.) Bu çengeller insanları kötü amellerinden dolayı kapıp alırlar. Bunlardan kimi kötü ameli dolayısıyla helâk olur. Kimi hardal gibi ezildikten sonra kurtulur. Nihayet, Allah ateşe girenlerden kimlere rahmet buyurmayı dilemişse onları çıkarır. Meleklerle, dünyada iken Allah’a ibadet etmiş olanları çıkarmalarını emreder. Melekler de onları çıkarır. Melekler onları secde izlerinden tanırlar. Allah Teâlâ secde izlerini yiyip mahvetmeyi Cehennem ateşine haram kılmıştır. Cennet ile Cehennem arasında yüzü ateşe dönük bir kimse kalır. Ki o, Cennete gireceklerin sonuncusu olacaktır. O kimse:

'Ya Rab! Yüzümü şu ateşten döndür. Kokusu beni zehirleyip duruyor. Alevi beni yakıp duruyor' diyecek. Adamcağız mütemadiyen duâ ve niyaz yapmaya devam edecektir. Sonunda Allah Teâlâ:

'Bu senin dediğin yapılacak olursa, acaba başka bir şey istemeyecek misin?' buyurur. Adam:

'Celâl ve İzzetine yemin olsun ki, hayır!' diyecek. Allah onun yüzünü Cehennem ateşinden Cennet'e doğru döndürünce Cennet'in güzelliğini görecek. Başlangıçta bir süre hayâ ettikten sonra: 'Ya Rab, beni Cennetin kapısına yaklaştır' diyecek.

Allah: 'Evvelce başka bir şey istemeyeceğine dair yemin etmiş değil miydin?' diyecek. Adam: 'Yâ Rab! Mahlûkatının en bedbahtı ben olmayayım' diyecek. Allah:

'Bunu da verirsem başka bir şey isteyecek misin?' diyecek. Adam:

'İzzet ve Celâline yemin olsun ki, hayır!' diyecek.

Cenâb-ı Allah onu Cennetin kapısına yaklaştıracak. O kimse, Cennetin kapısına varıp da, Cennetteki eşsiz güzelliği ve letâfeti, içindeki hadsiz sevinci ve neşeyi görünce, bir süre utancından susacak, ama sonra:

'Ya Rab! Beni içeriye sok!' diye duâ edecek. Allah:

'Behey Âdemoğlu! Sen ne sözünde durmaz kimsesin! Sen verdiğimden başka hiçbir şey istemeyeceğine dair yemin vermiş değil miydin?' buyuracak. Adam:

'Ya Rab! Mahlûkatının en bedbahtı olmayayım' diyecek ve duâ ve niyazına ısrarla devam edecek. Nihayet Cenâb-ı Hak onun da Cennete girmesine izin verecek. Ona:

'İste!' buyuracak. O da uzun boylu isteklerini dile getirecek. Ne arzu ediyorsa isteyecek. İstekleri bitince, Allah Teâlâ: 'Bunlardan başka şunu da, şunu da, şunu da, bunu da iste!' buyuracak. İsteyeceği güzel şeyleri Cenâb-ı Hak onun aklına getirecek. Nihayet adam bunları da isteyecek. Adamın istekleri bitince Allah Teâlâ:

'Bunların hepsi ve on misli kadar isteklerin hepsi senindir' buyuracak."3

Allah için kesilen kurbanların Sırat üstünde sahiplerine burak gibi binek olacakları müjdesi, yapılan ibadete Allah'ın vermeyi vaad buyurduğu bir mükâfattır.4 Takdir Yüce Allah'ındır.

Cenâb-ı Hak ibadetlerimizi ihlâsla ve sırf kendi rızası için yapmamızı müyesser kılsın. Âmin.

Dipnotlar:

- 1- İbn-i Mâce, Zühhd, 33
- 2- Sözlür, s. 35
- 3- Buhârî, 2/450.
- 4- Sözlür, s. 186.